

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-педагогічної роботи
_____ А.Й. Рац
«_ 27 _» _____ серпня_2021_ р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
підготовки магістрів

Галузі знань 03 «Гуманітарні науки»
спеціальності 035 «Філологія» (мова і література англійська)

БЕРЕГОВЕ – 2021

Наскрізна програма практики студентів I та II курсів навчання галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 035 «Філологія» (мова і література англійська). – Берегове: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II., 2021. – 26 с.

Розробники: Густі І.І., канд.пед.наук, доцент

Баняс Н.Ю., канд.філ.наук, доцент

Врабель Т.Т., канд. філ.наук,доцент

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри філології,

Протокол №_1__ від __27 серпня 2021 р.

завідувач кафедри

Берегсасі А.Ф.

ВСТУП

Наскрізна програма практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів другого (магістерського) рівня спеціальності 035 «Філологія» (мова і література англійська) Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II (далі – ЗУІ). Під час укладання програми практики кафедра філології керувалася вимогами діючого «Положення про проведення навчальної та виробничої практики студентів у вищих начальних закладах України», затвердженого наказом МОН України від 8 квітня 1993 року № 93, «Положення про проведення практики студентів у вищих начальних закладах України», затвердженого наказом МОН України від 7 червня 1996 року та «Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти в Закарпатському угорському інституті імені Ф.Ракоці II».

Практика здобувачів СВО «магістр» спеціальності 035 «Філологія» (мова і література англійська) є невід’ємною складовою частиною професійної підготовки фахівців. Практика як невід’ємна частина навчального процесу дозволяє здобувачам детальніше ознайомитися з системою теоретичної й практичної підготовки викладача закладу вищої освіти та має на меті закріпити теоретичні та практичні знання й уміння, отримані студентами у процесі вивчення перекладознавчих та філологічних дисциплін.

1.1 Структура практики

Курс	Семестр	Вид практики	Тривалість проведення	Бази практики	Відповідальний підрозділ
1	II	Науково-педагогічна практика у ЗВО	2 тижні (6 кредитів)	Фаховий коледж Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II Англійське відділення кафедри філології	Англійське відділення кафедри філології
2	I	Виробнича (перекладацька) практика	3 тижні (6 кредитів)	ТОВ «Юритмікс», Благодійний фонд «Закарпатський центр розвитку та консультацій	Англійське відділення кафедри філології

				Едванс» Громадська організація «Про культура Субкарпатика» ТОВ «Флоріан шуз» ТОВ «Вуд інтернаціонал» ТОВ «Золотий фрукт»	
2	II	Переддипломна практика	2 тижні	Англійське відділення кафедри філології	Англійське відділення кафедри філології

Проведення практик спеціальності передбачено відповідно до навчального плану.

У процесі науково-педагогічної практики здобувачам надається можливість спостерігати за індивідуальним стилем викладання досвідчених викладачів, ознайомитися та спробувати на практиці нові методи та прийоми роботи в студентській аудиторії.

Практика передбачає безперервність та послідовність і є логічним продовженням професійної підготовки викладача в університеті. Практика систематизує та поглиблює знання про методіку підготовки викладачів; сприяє формуванню особистого стилю викладання, об'єктивній оцінці своїх можливостей, застосуванню різноманітних методів та прийомів навчання, сучасних педагогічних технологій, а також спонукання практикантів до подальшої активності та самостійності в набутті професійних умінь.

Робоча програма практики є основним навчально-методичним документом для здобувачів та керівників практики від навчального закладу.

Метою практик є формування та розвиток у студентів професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах професійної діяльності, оволодіння сучасними методами, формами організації праці в галузі обраної спеціальності.

Завдання практик:

- поглиблення й удосконалення теоретичних знань філологічних та педагогічних дисциплін і встановлення їхнього зв'язку з практичною діяльністю;
- закріплення й поглиблення знань із фахових дисциплін у процесі їхнього застосування під час розв'язання конкретних завдань навчального, виробничого або науково-дослідного характеру;
- вироблення навичок адаптації в колективі в процесі трудової діяльності;
- ознайомлення з сучасними формами, методами, прийомами організації праці у галузі лінгвістики;
- виховання потреби в самоосвіті й професійному вдосконаленні;
- формування навичок науково-дослідної роботи в процесі збирання й обробки мовного матеріалу для вирішення прикладних завдань;
- закріплення навичок дотримання норм академічної доброчесності.

Мета й завдання практики

Практика здобувачів спеціальності є невід'ємною частиною їхньої підготовки до професійної діяльності, оскільки вона сприяє формуванню низки фахових компетентностей.

Під час практики в здобувачів формуються, розвиваються, поглиблюються як загальні, так і фахові компетентності.

Науково-педагогічна практика спрямована на формування професійно-особистісних якостей, необхідних викладачеві закладу вищої освіти, узагальнення й систематизацію професійних знань та навичок, розвиток умінь застосовувати набуті знання в умовах реального процесу навчання, а також на вивчення й апробацію сучасних методів та прийомів підготовки майбутніх філологів і перекладачів у закладі вищої освіти.

Основною метою практики є поглиблення та удосконалення комплексу професійних знань, умінь, навичок, розвиток особистісних навичок майбутніх викладачів англійської мови й літератури, практичних умінь і навиків дослідницької роботи, набуття досвіду викладацької професійної діяльності.

Основними **завданнями** науково-педагогічної практики у ЗВО є:

- поглиблення й удосконалення теоретичних знань філологічних та педагогічних дисциплін і встановлення їхнього зв'язку з практичною діяльністю;
- стимулювання прагнення до вдосконалення педагогічних здібностей з метою творчого вирішення завдань навчання й виховання;
- розвиток особистісних якостей, необхідних викладачу англійської мови й літератури у професійній діяльності;
- формування професійних умінь і навичок: комунікативних, організаторських, діагностичних, проєктувальних, аналітичних, дидактичних тощо;
- ознайомлення студентів з особливостями професійної діяльності викладача вищої школи, а також розвиток у студентів практичних вмінь спостерігати та аналізувати навчально-виховну роботу;
- проведення студентами-практикантами різних видів навчальних занять у ЗВО (сеінарів, практичних, лабораторних) із застосуванням різноманітних методик і методів навчання, які активізують пізнавальну діяльність студентів;
- створення умов для розвитку здібностей і самореалізації студентів у майбутній викладацькій діяльності, формування стилю викладання та потреби у самовдосконаленні;
- формування у студентів творчого й дослідницького підходів до професійної діяльності, розвиток навичок професійної рефлексії;
- формування у студентів-практикантів професійних умінь і навичок, необхідних для організації взаємодії і спілкування в педагогічному процесі;
- формування навичок у студентів-практикантів аналізу результатів своєї педагогічної праці;
- розвиток творчого потенціалу, науково-дослідницького підходу до вирішення професійних проблем і виконання професійних обов'язків.

Загалом завдання спрямовані на отримання здобувачами відповідного досвіду роботи філолога та викладача ЗВО, на поглиблення теоретичних знань та розвиток практичних умінь для розв'язання певних проблем, пов'язаних з ефективною філологічною та викладацькою діяльністю.

У процесі практики формуються й поглиблюються такі **компетентності та програмні результати навчання:**

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Додаткова ЗК

ЗК13. *Здатність спілкуватися угорською мовою як усно, так і письмово.*

Фахові компетентності

ФК6. Здатність застосовувати поглиблені знання з лінгвістики, прекладознавства, методики викладання іноземних мов та літератури в професійній діяльності.

ФК7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній сфері філологічних досліджень, в перекладацькій і викладацькій діяльності.

ФК8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Додаткові ФК

ФК9. *Здатність інтегровано застосовувати знання та вміння з англійської мови (фонетичні, лексичні, граматичні, стилістичні) у широкому спектрі комунікативних ситуацій приватного, громадського, наукового і професійного життя як усно, так і письмово (на рівні C1) та здатність спілкуватися другою іноземною мовою (німецька).*

***ФК11.** Здатність використовувати у професійній діяльності знання з педагогіки та психології вищої школи, лінгводидактики для адекватного добору підходів і методів навчання іноземної мови та літератури у різнорівневих освітніх закладах.*

Програмні результати навчання

ПРН1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі германської філології.

ПРН4 Оцінювати й критично аналізувати соціально-особистісні та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

Додаткові ПР

ПРН19. *Визначати психологічні особливості розвитку пізнавальної, емоційно-вольової, ціннісно-мотиваційної, комунікативно-поведінкової сфер студента та застосовувати ці знання на практиці.*

ПРН20. *Вміти використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення освіти, сучасні засоби, технології та інноваційні методи організації та здійснення освітнього процесу в закладах освіти.*

Уточнені предметні компетентності та програмні результати:

Знання, якими мають оволодіти студенти під час науково-педагогічної практики у ЗВО студенти-практиканти:

- змістом професійної діяльності викладача вищої школи;
- законодавчо-правовими актами, що регулюють надання організації навчально-виховного процесу у ЗВО;
- специфікою організації навчально-виховної роботи у ЗВО;
- основними формами й методами проведення навчальних занять у ЗВО;
- функціональними обов'язками куратора академічної групи;
- змістом та формою методичної й науково-дослідної роботи;
- методикою проведення виховної роботи з студентами.

Програма науково-педагогічної практики у ЗВО також передбачає формування у студентів **уміння**:

- аналізувати практичний досвід фахівців вищої школи, власну професійну діяльність;
- діагностувати проблеми у навчанні й знаходити оптимальні шляхи їхнього вирішення;
- планувати етапи навчально-виховної діяльності у ЗВО з метою досягнення конкретних освітніх цілей;
- застосовувати індивідуальні, групові та колективні форми навчально-виховної роботи з студентами;
- планувати етапи науково-педагогічної діяльності у ЗВО з метою досягнення конкретних дослідницьких цілей
- науково осмислювати результати навчальної та виховної роботи у ЗВО і на цій основі удосконалювати форми і методикою навчання й технології у навчанні;
- проводити семінарські, практичні, лабораторні та індивідуальні заняття у ЗВО та вмійти оцінювати навчальні досягнення студентів у ЗВО;
- проводити виховну роботу з студентами.

Перекладацька практика на 2 курсі спрямована на закріплення теоретичних знань, здобутих студентами у процесі навчання, отримання необхідних вмінь, навичок та досвіду практичної роботи за фахом.

Метою перекладацької практики є:

- застосування у практичній діяльності знань з теорії та практики перекладу, усвідомлення професійної значущості цих знань, виховання потреби постійного удосконалення професійних знань, навичок та умінь перекладацької майстерності;
- оволодіння сучасними формами, засобами, технологіями перекладацької діяльності у різних типах організацій;
- знайомство з робочим місцем, а також сучасним обладнанням та оргтехнікою;
- розвиток вмінь аналізу результатів своєї праці (виконаний переклад) та обґрунтування перекладацького рішення;
- отримання навичок роботи з клієнтом та формування етичних норм професії перекладача.

Завдання перекладацької практики

Основні *завдання* перекладацької практики зумовлені особливостями професійної підготовки майбутніх перекладачів і включають наступні:

- забезпечення умов для фахової адаптації, залучення до активної діяльності у професійних колективах;
- закріплення і поглиблення знань з фахових дисциплін теорії та практики перекладу;
- ознайомлення зі специфікою робочого місця та професійних обов'язків перекладача та/або секретаря-референта;
- формування вміння виконувати різні види перекладацької діяльності з використанням сучасних технічних засобів;
- застосувати на практиці перекладацькі вміння та навички, які необхідні для виконання адекватного письмового перекладу;
- удосконалити навички роботи зі словниками різних типів, довідково-інформаційною літературою та новітніми інформаційними технологіями;
- формування творчого, дослідницького підходу до організації перекладацької діяльності;
- розвивати та вдосконалити навички виявлення домінантних перекладацьких проблем та знаходження стратегій їх вирішення;
- сформувати та вдосконалити вміння остаточної правки тексту перекладу (орфографічної, стилістичної, пунктуаційної);
- розвивати та вдосконалити практичні вміння виконання перекладу в електронному варіанті;
- сформувати та розвинути вміння та навички практичної діяльності у відповідності до правил перекладацької етики.

Проходження практики забезпечує набуття здобувачами освіти таких *компетентностей*:

Загальні компетентності

- ЗК1.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК3.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5.** Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК6.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК7.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК8.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК9.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Додаткова ЗК

ЗК13. *Здатність спілкуватися угорською мовою як усно, так і письмово.*

Фахові компетентності

ФК1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК6. Здатність застосовувати поглиблені знання з лінгвістики, прекладознавства, методики викладання іноземних мов та літератури в професійній діяльності.

ФК7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній сфері філологічних досліджень, в перекладацькій і викладацькій діяльності.

ФК8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Додаткові ФК

ФК9. *Здатність інтегровано застосовувати знання та вміння з англійської мови (фонетичні, лексичні, граматичні, стилістичні) у широкому спектрі комунікативних ситуацій приватного, громадського, наукового і професійного життя як усно, так і письмово (на рівні С1) та здатність спілкуватися другою іноземною мовою (німецька).*

ФК10. *Здатність використовувати спеціалізовані знання з галузі перекладознавства для вирішення завдань професійної діяльності, здатність до здійснення адекватного перекладу. Уміння застосовувати перекладацькі трансформації для перекладу текстів різної тематики та жанру.*

ФК12. *Здатність продуктивно спілкуватися в незнайомому культурному оточенні. Цінування мовної, культурної різноманітності та мультикультурності світу. Виявляти та аналізувати відмінності в різних реалізаціях української, англійської або угорської мовних картин світу, використовуючи основні складники професійної компетентності фахівця в сфері міжкультурної комунікації: мовленнєву, мовну і лінгвокраїнознавчу.*

Програмні результати навчання

ПРН1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для

успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі германської філології.

ПРН5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти в перекладознавстві та германській філології.

ПРН10. Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів англійською та українською/ угорською мовами.

ПРН11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

Додаткові ПР

ПРН18. *Знати методи, шляхи, способи та прийоми перекладу, їх характерні жанрові особливості; лексичні, граматичні, стилістичні проблеми перекладу та способи перекладу відповідних явищ; основні види перекладацьких трансформацій. Застосовувати у практичній діяльності знання з теорії та практики перекладу. Перекладати усно та письмово у двосторонньому режимі (з англійської мови угорською / українською та з угорської / української мови англійською) різностильові тексти в рамках професійної комунікації, враховуючи існуючі перекладацькі трансформації; вміти аналізувати результати своєї праці (виконаний переклад) та обґрунтувати перекладацьке рішення.*

ПРН21. *Знати основні характерні риси як своєї культури, так і культур народів-носіїв англійської мови. Дотримуватись толерантного ставлення до інших культур та їх представників. Оперувати основними термінами і положеннями теорії міжкультурної комунікації, вміти застосовувати їх на практиці.*

Уточнені предметні компетентності та програмні результати:

Знати:

- як аналізувати оригінал і його переклад з точки зору адекватності лексичної, граматичної, синтаксичної, прагматичної тощо;

- як оформлювати матеріали суспільно-політичних, юридичних, економічних, технічних, художніх текстів, патентної документації тощо;

- як виконувати на комп'ютері різні види перекладу з іноземної мови на рідну та навпаки;

- як перекладати та оформлювати переклад ділових паперів з іноземної мови на рідну та навпаки (автобіографія, запрошення, оголошення, лист-вітання, лист-співчуття, лист вдячності, лист-вибачення, лист-звернення за інформацією тощо);

- як самостійно виконувати повний переклад з іноземної мови на рідну та навпаки науково-технічних, суспільно-політичних, економічних (контракт) та інших типів тексту;

- написати анотацію на статті, опубліковані іноземними мовами;

- як виконувати коректорську та редакційну правку тексту (дві мови);

- як заповнювати лексичні, фонетичні й граматичні "лакуни" із загального контексту;

- як активно використовувати лексику необхідної тематики.

У результаті перекладацької практики студенти 2 курсу мають володіти такими фаховими вміннями і навичками:

Вміти:

- виконувати переклад текстових матеріалів різної складності з іноземної мови угорською / українською та переклад угорського / українського тексту на іноземну мову;

- проводити аналіз перекладу та вміти кваліфіковано визначати позитивні й негативні сторони в практиці своїх товаришів;

- вміло користуватися науково-методичною і фаховою літературою з метою вдосконалення вміння всебічно зіставляти на рівні змістової, стильової та літературної автентичності тексти МО з їхніми відповідниками у МП;

- перекладати вільні словосполучення;

- зберігати експресивний ефект в перекладі та знижувати експресивність;

- розподіляти та об'єднувати висловлювання при перекладі;

- здійснювати перекладацький аналіз тексту; переклад текстів ділових листів;

- перекладати власні назви;

- відтворювати безеквівалентну лексику;

- перекладати науково-технічні тексти;

- виступати з повідомленнями за обраною тематикою, добирати фактичний матеріал для курсових і дипломних робіт.

- застосовувати перекладацькі трансформаційні засоби у практиці перекладу;

- застосовувати фонові знання при перекладі реалій;

- написати звіт з перекладацької практики та оформити характеристику з місця проходження практики.

Переддипломна практика студентів-магістрантів другого року навчання є завершальним етапом їх практичної підготовки, навчання й виховання як майбутніх фахівців і проводиться після засвоєння програм теоретичного та практичного блоків за ступенем вищої освіти магістр спеціальності 035 Філологія (мова і література англійська з метою узагальнення й удосконалення набутих ними загальних і фахових компетенцій, оволодіння професійним досвідом і їх готовності до самостійної трудової діяльності, а також систематизації матеріалу до дипломної роботи.

Мета переддипломної практики – ґрунтовна підготовка майбутніх магістрів до якісного написання й захисту магістерської роботи.

Основними **завданнями** переддипломної практики є:

- закріплення і поглиблення знань, що набуті в інституті під час вивчення спеціальних дисциплін;
- набуття практичних навичок та вмінь щодо планування, підготовки, організації та виконання випускної кваліфікаційної роботи та оформлення її результатів;
- завершення виконання індивідуального науково-практичного завдання, критичне осмислення зібраного практичного й статистичного матеріалу, теоретичної та експериментальної бази з метою якісного виконання випускної кваліфікаційної роботи та її захисту;
- підготовка студентів до доповідей на наукових конференціях;
- апробування вміння й здатності викладати результати своєї роботи та відстоювати сформульовані в ній наукові положення.

Проходження практики забезпечує набуття здобувачами освіти таких **компетентностей**:

Загальні компетентності

ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності

ФК1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

ФК3. Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки.

ФК4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК6. Здатність застосовувати поглиблені знання з лінгвістики, перекладознавства, методики викладання іноземних мов та літератури в професійній діяльності.

ФК7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній сфері філологічних досліджень, в перекладацькій і викладацькій діяльності.

ФК8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Програмні результати навчання

ПРН1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі германської філології.

ПРН7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти в перекладознавстві та германській філології.

ПРН10. Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів англійською та українською/ угорською мовами.

ПРН11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН17. Планувати, організувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

Програма переддипломної практики базується на лінгвістичному циклі загально-професійних дисциплін та дисциплін спеціалізації, передбачених навчальним планом спеціальності, методичною та дослідницькою базою практики є досвід виконання курсових робіт та кваліфікаційної роботи ступеня вищої освіти бакалавр.

3. ЗМІСТ ПРАКТИК

3.1. Види робіт під час науково-педагогічної практики

Зміст і послідовність науково-педагогічної практики у ЗВО визначається програмою згідно з навчальним планом за такими напрямками:

Навчальний: поглиблення й удосконалення теоретичних знань з лінгвістичних дисциплін та методики навчання й встановлення їхнього зв'язку з практичною діяльністю; проведення студентами-асистентами різних видів навчальних занять у ЗВО (семінарів, практичних, лабораторних) із застосуванням сучасних методик і методів навчання, які активізують пізнавальну діяльність студентів; ознайомлення з формами і методами проведення занять у ЗВО та критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів у ЗВО; науково осмислювати результати навчальної та виховної роботи у ЗВО і на цій основі удосконалювати форми і методику навчання й технології у навчанні.

Виховний: ознайомлення з функціональними обов'язками куратора академічної групи; формування у студентів-асистентів професійних умінь і навичок, необхідних для організації взаємодії і спілкування в педагогічному процесі; ознайомлення з методикою проведення виховної роботи у ЗВО; формування вміння проводити групову та індивідуальну виховну роботу з студентами.

Науково-дослідницький: вивчити основні напрями наукової діяльності викладачів; формування у студентів творчого й дослідницького підходів до майбутньої професійної діяльності; спостереження та аналіз керівництва науково-дослідною роботою студентів у ЗВО.

Організаційний: ознайомлення студентів з основними напрямками професійної діяльності викладача ЗВО; виробити вміння організовувати аудиторну та позааудиторну роботу студентів; формування у студентів-практикантів навичок аналізу результатів своєї праці, розвиток навичок професійної рефлексії.

Методичний: ознайомлення із напрямками діяльності викладача ЗВО; заохочення до вдосконалення педагогічних здібностей з метою творчого вирішення завдань навчання і виховання; створення умов для розвитку здібностей і самореалізації студентів у майбутній викладацькій діяльності, формування стилю викладання та потреби у самовдосконаленні; формування у студентів-практикантів професійних умінь і навичок, необхідних для організації взаємодії і спілкування в педагогічному процесі; розвиток особистісних якостей, необхідних викладачу англійської мови й літератури у професійній діяльності; виробити вміння аналізувати досвід і практику роботи викладачів і кураторів, власну професійну діяльність.

Науково- педагогічна практика проходить за етапами:

I. Настановчо-мотиваційний етап.

Напередодні початку педагогічної практики проводиться настановча конференція, на якій методи-предметники знайомлять магістрантів із метою, змістом, завданнями і обов'язками практикантів.

II. Операційно-діяльнісний етап.

1. Магістрант ознайомлюється:

- із специфікою роботи вищого навчального закладу, філологічного факультету чи відділення, кафедри філології, академічних груп;
- із специфікою роботи викладачів та тьюторів академічних груп;
- навчально-методичною та науковою роботою кафедри (відділення), за якою закріплений магістрант-практикант;
- із кафедральною документацією (навчальні й методичні робочі програми дисципліни, з якої будуть проводитися лекції, практичні, семінарські та лабораторні заняття; план роботи куратора академічної групи; план виховної роботи тьютора академічної групи; журнал академічної групи тощо);
- із змістом роботи секційних об'єднань, творчих та проблемних груп викладачів за спеціальністю;
- із студентським колективом академічної групи, за якою закріплений, визначає анатомо-фізіологічні, психологічні, вікові та індивідуальні особливості студентів групи, стан їхньої успішності;
- із програмно-методичним забезпеченням навчальної дисципліни, заняття з якої будуть проводиться магістрантом-практикантом;
- із фондами інститутської бібліотеки.

2. Відвідує лекції, практичні, семінарські, лабораторні заняття з філологічних дисциплін, проведених керівником практики чи викладачем спорідненого навчального предмета, тьюторські чи кураторські години в академічній групі, за якою закріплений магістрант-практикант.

3. Робить методичний аналіз відвіданих лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять (всього 5) з філологічних дисциплін.

4. Визначається із темами пробних занять з філологічних дисциплін.

5. Складає індивідуальний план за такими розділами: навчальна робота, що включає проведення залікових лекційних (всього 1) занять, практичних (всього 1), семінарських (всього 1); методична робота, що передбачає виконання індивідуальних завдань, участь у роботі педрад, методичних об'єднань, методичних семінарів, творчих та проблемних груп тощо; науково-дослідна робота, що передбачає проведення експериментальної роботи за темою магістерського дослідження; виховна робота, що складає проведення тьюторської години в академічній групі, заняття студентського гуртка (клубу, секції), попередньо узгодивши його із викладачами відповідних дисциплін, тьютором, куратором академічної групи, після чого подає його на затвердження керівнику педагогічної практики.

6. Отримує індивідуальні завдання.

7. Отримує рекомендації щодо ведення щоденника педагогічної практики. Щоденник – це щоденні записи про зміст проведеної роботи у навчальному закладі, її аналіз, результати.

III. Контрольно-оцінний етап.

За результатами педагогічної практики магістрант оформляє звітну документацію, яка здається на кафедру філології.

Студенти проходять перекладацьку практику згідно з індивідуальним планом, який складається з керівником практики та представником від організації.

Протягом першого тижня практики студенти адаптуються у нових умовах: ознайомлюються з підприємством та його колективом, особливостями роботи на цьому підприємстві та функціями і обов'язками перекладача, виконують завдання організації.

Протягом перекладацької практики студенти зобов'язані оформити щоденники, що відображають наступне:

- назви статей, документів, які були перекладені, та їх об'єм в аркушах;
- назви словників та довідників, які використовувалися у роботі;
- зазначення перекладацьких проблем та знайдених шляхів їх вирішення;
- зазначення всіх видів діяльності під час проходження практики;
- перелік тем усних перекладів (при їх наявності) та комунікантів;
- відгук керівника практики від підприємства про роботу практиканта;
- власні враження та побажання студента.

Індивідуальні завдання видаються студентам з метою набуття ними під час практики умінь та навичок самостійного вирішення перекладацьких питань; їх зміст конкретизується й уточнюється керівниками практики під час її проходження.

Виконання студентами індивідуальних завдань активізує їх творче мислення, підвищує ініціативу і здатність самостійно аналізувати й узагальнювати підсумки роботи та робить проходження практики більш конкретним та цілеспрямованим.

Результати, отримані студентами під час дуальних завдань, можуть використовуватися при виконанні курсових або дипломних робіт, підготовці доповіді, статті або для інших цілей.

Орієнтовний перелік індивідуальних завдань для студентів, які проходять перекладацьку практику з відривом від навчання, включає наступне:

- 1) зібрання інформаційного матеріалу для забезпечення ділових переговорів, інтерв'ю, виступів з публічними промовами під час офіційних заходів, реклами та культурно-екскурсійної діяльності;
- 2) виконання різних видів перекладу з англійської мови на українську/угорську та з української/угорської на англійську, обсягом 30 сторінок.
- 2) створення глосарію на 100 найбільш вживаних слів/виразів, з якими студент працює в процесі перекладу;
- 3) підготовка інформації про підприємство (установу, організацію), на якому проходили практику (історія створення підприємства, основний напрямок роботи, міжнародне співробітництво тощо).

Магістерська робота є обов'язковою формою поглибленого навчання й науково-дослідницької практики в системі підготовки майбутнього філолога за ступенем вищої освіти «магістр».

Зміст переддипломної практики:

I тиждень

Організація й планування роботи з написання та захисту науково-дослідної роботи.

Самостійний аналіз сучасних підходів до розв'язання складних питань, пов'язаних із новітньою інтерпретацією певних наукових проблем, що є об'єктом магістерського дослідження.

II тиждень

Систематизація та впорядкування дібраного фактичного матеріалу, результатів науково-дослідної роботи.

Висвітлення результатів власного наукового дослідження й основних положень досліджуваної проблеми в контексті сучасного стану розвитку відповідної науки.

Студенти мають виконати індивідуальне науково-практичне завдання. Матеріали, отримані студентами під час його виконання, використовуються для написання випускної роботи за узгодженням із випусковою кафедрою.

3.1 Форми й методи контролю

Напрями роботи студентів-практикантів, що оцінюються: навчальний, виховний, науково-дослідницький, організаційний та методичний.

	Напрями роботи					Загальна сума балів
	навчальний	виховний	науково-дослідницький	організаційний	методичний	
Бали	40	10	30	10	10	100

Критерії оцінювання професійний досягнень майбутнього викладача з науково-педагогічної практики у ЗВО

Рівні компетентності	Бали	Критерії оцінювання

<p>Високий (дослідницький)</p>	<p>90 – 100 A</p>	<p>Студент проводить педагогічну роботу на базі практики систематично. Відвідав та провів навчальні заняття відповідно до програми на високому методичному рівні. Проявив ініціативність та здатність організовувати навчальну та виховну, а також дослідницьку роботу з студентами. Організував виховний захід та розробив його детальний сценарій. Активно долучився до розробки навчально-методичних матеріалів. Консультував студентів, вмів спостерігати та виявив проблеми у навчанні й запропонував оптимальні шляхи їх вирішення. Успішно розробив індивідуальний план написання курсової роботи. Студент проявив самостійність, зацікавленість, відповідальність та творчий підхід до виконання завдань науково-педагогічної практики у ЗВО. Вчасно та грамотно оформив звіт проходження практики. Відгук керівника науково-педагогічної практики у ЗВО позитивний.</p>
<p>Достатній (частково-пошуковий)</p>	<p>82-89 B</p>	<p>Студент проводить педагогічну роботу на базі практики систематично. Відвідав та провів навчальні заняття відповідно до програми на достатньому методичному рівні. Проявив здатність організовувати навчальну та виховну роботу, а також дослідницьку роботу з студентами. Організував виховний захід та розробив його детальний сценарій з допомогою куратора. Активно долучився до розробки навчально-методичних матеріалів. Консультував студентів, вмів спостерігати та виявив проблеми у навчанні й частково запропонував оптимальні шляхи їх вирішення. Розробив індивідуальний план написання курсової роботи з певними похибками. Студент проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань науково-педагогічної практики у ЗВО. Вчасно та грамотно оформив звіт проходження практики. Відгук керівника науково-педагогічної практики у ЗВО практики позитивний.</p>

Середній	74 - 81 C	<p>Студент проводить педагогічну роботу на базі практики систематично. Відвідав та провів навчальні заняття відповідно до програми на середньому методичному рівні. Проявив частково здатність організовувати навчальну та виховну, а також дослідницьку роботу з студентами. Організував виховний захід та розробив його сценарій за допомогою куратора. Долучився до розробки навчально-методичних матеріалів. Консультував студентів, має непогані навички спостерігати та виявляти проблеми у навчанні й частково запропонував оптимальні шляхи їх вирішення. Розробив індивідуальний план написання курсової роботи з похибками. Студент частково проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань практики. Вчасно та грамотно оформив звіт проходження науково-педагогічної практики у ЗВО практики. Відгук керівника практики позитивний.</p>
Задовільний	64-73 D	<p>Студент проводить педагогічну роботу на базі практики несистематично. Відвідав та провів навчальні заняття відповідно до програми на низькому методичному рівні. Не проявив здатність організовувати навчальну та виховну роботу з студентами. Розробив сценарій виховного заходу з допомогою куратора, проте сам захід не провів. Пасивно брав участь у розробці навчально-методичних матеріалів. Не консультував студентів. Не вміє спостерігати та виявляти проблеми у навчанні. Розробив індивідуальний план написання курсової роботи з численними похибками. Студент не проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань практики. Вчасно, проте не грамотно оформив звіт проходження науково-педагогічної практики у ЗВО практики. Відгук керівника практики задовільний.</p>

Початковий	60 – 63 E	Студент проводить педагогічну роботу на базі практики несистематично. Відвідав та провів навчальні заняття відповідно до програми на вкрай низькому методичному рівні. Не проявив здатність організовувати навчальну та виховну роботу з студентами. Розробив сценарій виховного заходу з допомогою куратора, проте сам захід не провів. Пасивно брав участь у розробці навчально-методичних матеріалів. Не консультував студентів. Не вмів спостерігати та виявляти проблеми у навчанні. Не розробив індивідуальний план написання курсової роботи. Студент не проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань науково-педагогічної практики у ЗВО. Вчасно, проте не грамотно оформив звіт проходження практики. Відгук керівника практики задовільний.
Відсутність компетенції	0-59 F / FX	Студент не проводить педагогічну роботу на базі практики. Не відвідав та не провів навчальні заняття відповідно до програми. Не проявив здатність організовувати навчальну та виховну роботу з студентами. Не розробив сценарій виховного заходу. Не брав участь у розробці навчально-методичних матеріалів. Не консультував студентів. Не вмів спостерігати та виявляти проблеми у навчанні. Не розробив індивідуальний план написання курсової роботи. Студент не проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань науково-педагогічної практики у ЗВО. Не вчасно та не грамотно оформив звіт проходження практики. Відгук керівника практики негативний.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТА

Оцінка (залік)	100-бальна оцінка	Еквівалент оцінки за 5-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
Відмінно	90- 100	5	A
Добре	82-89	4	B
Добре	75-81	4	C
Задовільно	64-74	3	D
Задовільно	60-63	3	E

Незадовільно можливістю повторного складання	з 35-59	2	FX
---	---------	---	----

Студент (магістрант), який не виконав програму педпрактики з поважних причин, має право на проходження практики повторно.

Студенту (магістранту), який отримав негативну оцінку з педпрактики, надається право виконати завдання практики повторно.

При повторному невиконанні завдань педагогічної практики студент (магістрант) відраховується з вищого навчального закладу.

Під час захисту студент:

- демонструє навички роботи із навчальними та робочими програмами з дисциплін кафедри;
- обґрунтовує вибір тем для залікових занять;
- обґрунтовує вибір типів занять та їх структури, шляхів реалізації освітньо-виховної мети їх;
- обґрунтовує принципи добору наочності та ТЗН;
- демонструє уміння оцінювати навчальні досягнення студентів за модульно-рейтинговою системою оцінювання;
- аналізує досягнення, вказує на недоліки у своїй практичній діяльності та причини їх усунення, демонструє матеріали індивідуальних завдань, вносить пропозиції щодо організації та проведення педагогічної практики.

Оцінка перекладацької практики визначається відповідно до вимог, що висуваються до перекладу текстів: смислова відповідність; функціонально-стильова відповідність; рівень володіння рідною мовою (грамотність, стиль); адекватне передавання змісту.

Під час визначення оцінки за практику враховується рівень виконаних студентом перекладів та оцінка, виставлена в установі, де проходила практика, а також звіт з практики та характеристика роботи студента з міста проходження практики.

Зволікання з поданням документації про проходження практики впливає на оцінку або ставить під сумнів проходження практики взагалі.

Студент має право в разі незгоди з оцінкою просити перегляд оцінки.

Методист, керівник перекладацької практики керується такими критеріями оцінки перекладацької діяльності студентів-практикантів: Оцінка «відмінно» ставиться, якщо студент, спираючись на набутий перекладацький досвід, знає, яких заходів слід вжити, щоб грамотно в методичному та мовному аспектах доводити переклад до рівня

автоматизованої діяльності, відтворюючи зміст, форму та стилістичні особливості оригіналу. При цьому переклад:

- повністю відтворює денотативні, конотативні, прагматичні, естетичні, стилістичні аспекти першотвору;
- вільний від буквалізмів;
- позбавлений незграбностей «вільного» перекладу;
- творчо долає елементи безеквівалентності;
- залишає поза увагою складні для перекладу нерелевантні елементи оригіналу;
- відповідає вимогам замовника;
- відредаговано у технічному та літературному відношеннях.

Оцінка «добре» ставиться, якщо переклад доведено до рівня докінченого й відредагованого, але студент:

- порушує термін подачі виконаної роботи;
- має незначні мовні огріхи;
- порушує стилістичний реєстр оригіналу;
- помиляється у термінологічній однорідності;
- має зауваження щодо дотримання режиму праці, поведінки, етики з місця проходження практики.

Оцінка «задовільно» ставиться, якщо студент в основному грамотно виконав переклади, але адекватність його перекладів оригіналам досягнута неповністю. При цьому:

- помітні несуттєві перекручення при відтворенні прагматично релевантного змісту оригіналу та конотативної адекватності;
- порушено норми перекладу;
- спостерігаються кількісні збочення;
- порушується систематика часу, мовленнєвий реєстр;
- спостерігається спустошення лексико-фразеологічних єдностей, приказок, прислів'їв.

Оцінка «незадовільно» ставиться, якщо студент не виконав 60% завдання або допустив більше 10 термінологічних та граматичних помилок, які спотворюють зміст тексту.

Контроль діяльності студентів під час переддипломної практики здійснюється науковим керівником роботи.

Підсумковий контроль переддипломної практики здійснюється після завершення практики. Рішення про успішне виконання програми переддипломної практики магістрантом затверджується на засіданні кафедри на підставі позитивної оцінки наукового керівника та вчасного надання студентом повного пакету звітної документації

3.2. Список рекомендованої літератури

Науково-педагогічна практика

1. Гура О. І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності / Олександр Іванович Гура. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 224с.
2. Козій М. К. Психолого-педагогічні умови удосконалення педагогічної практики студентів: методичний посібник [для студ. педуніверситетів] / М. К. Козій. – К.: Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. –140с.
3. Організація, зміст та оцінювання неперервної педагогічної практики майбутніх учителів. Навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. М. Бойко. – Полтава, 2002. – 144с.
4. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, наказ Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року № 93 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94 від 20.12.94) // Інформ. зб. Міністерства освіти України. – 1993. - № 17 – 18. – С. 16 – 30.
5. Шульдик Г. О. Педагогічна практика: Навч. посіб. [для студ. пед. вузів] / Г. О. Шульдик, В. І. Шульдик. – К.: Науковий світ, 2000. – 143с.

Перекладацька практика

Арнольд И.В. Стилистика современного английского языка (Стилистика декодирования). – Л.: Просвещение, 1981. – 295 с.

2. Аспекты общей и частной лингвистической теории текста. – М.: Наука, 1992. – 192 с.

3. Брандес М.П., Проворотов В.И. Предпереводческий анализ текста. – М.: НВИ-ТЕЗАУРУС, 2003. – 224 с.

4. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М.: Наука, 1981. – 139 с.

5. Евинтов В.И. Многоязычные договоры в современном международном праве. – К.: Наук. Думка, 1981. – 134 с.

6. Казакова Т.А. Imagery in Translation. Практикум по художественному переводу. – СПб.: Изд-во «Союз», 2003. – 448 с.

7. Карабан В.І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Частина 1 та 2. – К.: Політична думка, 1997, 1999. – 301 с.

8. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. – К.: Юніверс, 2002. – 280 с.
9. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 448 с.
10. Кухаренко В.А. Практикум по інтерпретації тексту. – М.: Просвещение, 1987.
11. Максимов С.Е. Глобализация и отраслевая дифференциация – «вызовы» переводчикам научно-технического и общественно-политического дискурса // Университетское переводоведение. – Вып. 3: Материалы III Международной научной конференции по переводоведению «Фёдоровские чтения» (26-28 октября 2001 г.). – СПб.: Филологический факультет СПбГУ. – С. 301-307.
12. Максимов С.Е. Прагматические и структурно-семантические особенности текста международного договора (На материале английского языка): Дис. ... канд. филол. Наук: 10.02.04. – К., 1984. – 198 с.
13. Максимов С.Е. Прагматика текста международного договора (на материале английского языка) // Прагматические аспекты изучения предложения и текста. – К.: КГПИИЯ, 1983. – С. 125-131.
14. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання: Навчальний посібник. – К.: Ленвіт, 2006. – 157 с.
15. Максимов С.Є. Сучасні лексичні галузеві новоутворення як проблема перекладу // Вісник Київського міжнародного ун-ту. Серія: Іноземна філологія. – Вип. 1. – К.: Правові джерела, 2002. – С. 67-71.
16. Пелевина Н.Ф. Стилистический анализ художественного текста. – Л.: Просвещение, 1980. – 271 с.
17. Петренко Н.М. Interpret by Interpreting: Тренінг з усного перекладу: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 260 с.
18. Попович А. Проблемы художественного перевода. – М.: Высшая школа, 1980. – 199 с.
19. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода. – М.: Р.Валент, 2004. – 240 с.
20. Степанов Ю.С. В трёхмерном пространстве языка. – М.: Наука, 1985. – 335 с.
21. Фёдоров Ф.В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы). – СПб.: Филологический факультет СПбГУ; – М.: ООО Издательский дом «ФИЛОЛОГИЯ ТРИ», 2002. – 416 с.
22. Чернов Г.В. Основы синхронного перевода. – М.: Высшая школа, 1987. – 256 с.
23. Baker Mona. In other words. A coursebook on translation. – London, N.Y.: Routledge, 1992. – 304 p.

24. Coats J. Women, men and language. – London: Longman, 1986.
25. Halliday M.A.K. and Hasan R. Cohesion in English. – London: Longman, 1986.
26. Hoey M. Patterns of Lexis in Text. – Oxford: Oxford Univ. Press, 1991. – 276 p.
27. Sinclair J. Fictional worlds // Talking about text. – Birmingham: English Language Research, DAM № 13. – P. 43-60.
28. Thorne Tony. Dictionary of modern slang. – М.: Вече, Персей, 1996. – 592 с.
29. Toolan M.J. Narrative. A critical linguistic introduction. – London, N.Y.: Routledge, 1991. – 282 p.
30. Wardhaugh R. An introduction to sociolinguistics. – Oxford, etc.: Blackwell, 1992.

Переддипломна практика

1. Babbie, E. (1995). *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*. Budapest: Balassi Kiadó és ELTE Szociológiai Intézete.
2. Baugh, L. S. (1995). *How to write term papers and reports*. Lincolnwood, IL: VGM Career Horizons.
3. Borg, S. (2013). 20 tips for giving a research presentation. Retrieved from <http://simonborg.co.uk/resources/>
4. Dörnyei Z. (2003). *Questionnaires in second language research*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
5. Huszti, I. (2014). *A nyelvpedagógiai kutatás alapjai*. Beregszász: GENIUS Jótékonyági Alapítvány. Available online: <http://www.genius-ja.uz.ua/sites/default/files/csatolmanyok/soos-kalman-osztondiiprogram-jegyzettamogatasi-palyazat-nyertesei-546/atudomanyoskutatasalapjai.pdf>
6. Nunan, D. (1992). *Research methods in language learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
7. Seidman, I. (2002). *Az interjú mint kvalitatív kutatási módszer*. Budapest: Műszaki Könyvkiadó.
8. Seliger, W., & Shohamy, E. (1990). *Second language research methods*. Oxford: Oxford University Press.
9. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень / М.Т. Білуха. – К. : Вища шк., 1997. – 271 с.
10. Гончаренко С.У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям / С.У. Гончаренко. – Київ–Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. – 278 с.
11. Кочетов А. И. Культура педагогического исследования / А. Кочетов. – Мн. : Ред. «Адукацыя і выхавання», 1996. – 312 с.
12. Літнарівич Р.М. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / МEGY ім. С.Дем'янчука ; Літнарівич Р.М., Кубай О.В. – Рівне : Вид-во МEGY ім. С.Дем'янчука, 2010. – 44 с.
13. Лудченко А. А. Основы научных исследований : учеб. пособ. / А.А.Лудченко, Я.А.Лудченко, Т.А.Примак ; под. ред. А.А.Лудченко. – К. : Знання, 2000. – 114 с.
14. Навчально- й науково-дослідна робота студентів-філологів (реферат, курсова, випускна робота з української мови та методики її навчання) : навчально-методичний

посібник для студентів / Пентиліук М.І., Гайдаєнко І.В., Окуневич Т.Г. та ін. – К. : Ленвіт, 2010. – 120 с.

15. Основні вимоги до підготовки та написання навчально-наукових і кваліфікаційних робіт (для студентів-філологів) : методична розробка / КНУ ім. Т.Шевченка, Ін-т філології ; кер.проекту Г.Ф.Семенюк. – К. : КНУ ім. Т.Шевченка, 2011. – 82 с.
16. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті // Бюлетень ВАК. – 2008. – №3. – С. 9–13.
17. Шейко В.М., & Кушнарєнко, Н.М.) (2006). Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Підручник для ВНЗ. Вид. 5-е. Київ: Знання. 307 с.